Donderdag 19 October 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4338

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ Meubel Etalage | Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858: Postbus 80, Willemstad. | ... Drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550: Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38. | Kantoor benodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

Eerste landing in de Philippijnen op Suluan.

Tsjernyakhovsky invadeert Oost-Pruisen.

Petrov door de Karpaten naar Tsjechoslowakije.

Een Duits Volksleger gevormd

INVASIE VAN DE PHILIPPIJNEN.

Het Japanse nieuwsagentschap Domei meldde, dat Noordamerikaanse amphibietroepen Dinsdagochtend op het eiland Suluan in de Philippijnen zijn geland.

Suluan is een heel klein eilandje ten Zuid-Westen van het grote eiland Samar aan de Oostrand der Philippijnen. Er is geen enkele Noordamerikaanse bevestiging van dit bericht. Uit wat Tokio zeide zou men afleiden dat de Japanners geheel en al verrast werden.

Volgens het Japanse hoofdcommando zijn de geallieerden Dinsdag ook geland in de Leyte-baai. De Leyte-baai ligt aan de Noordkust van het eiland Leyte, een van de grotere eilanden van de Philippijnen, vlak ten Noorden van Mindanao. Het dorpje Leyte zelf heeft een bevolking van ongeveer 6700 zielen.

Men leidt hieruit af, dat de lang verbeide invasie van de Philippijnen thans op verschillende punten tegelijk is begonnen. De Japanse radio voegde eraan toe dat de Japanse legeren vlootmacht bezig is de transport- en marineschepen van de Noordamerikanen aan te vallen. Uit het feit, dat ook het Japanse leger genoemd wordt zou men concluderen, dat de Noordamerikanen er in geslaagd zijn bruggenhoofden te vestigen. De Leyte-baai wordt thans zwaar gebombardeerd door de invaderende vloot.

De centraal gelegen plaats van Suluan maakt het tot een prachtplaats voor een vliegveld. Men kan er dan uitvallen van doen naar alle delen van de Philippijnen. Het eiland ligt laag. De hoogste plek is iets hoger dan 50 meter. De afstand tot de Noordamerikaanse vloot in de Stille Zuidzee-basis op Palau is ongeveer 800 km. naar het Oosten. Het ligt tussen Mindanao en Luzon in. Het eerste krijgt de aanvallen van Macrthur te verduren, het tweede die van vice-admiraal Marc Mitscher met zijn vloot van vliegtuigmoederschepen.

De afstand naar Manilla is 667 km. (San Francisco, (AP) 19.10).

Als voorbereiding op de invasie der Philippijnen heeft vice-admiraal Mitscher al een dag of tien zijn vliegtuigen de velden Luzon laten bombarderen. Ook de Japanse bevoorradingsroute werd aangevallen. 900 Japanse vliegtuigen gingen er hierbij aan, ongeveer 200 schepen zonken, 150 kleinere schuiten werden buiten dienst gesteld. In samenwerking met de in hina gestationeerde Superforten werden Japanse vliegdekschepen in de Zuidchinese Zee tijdelijk buiten gevecht gesteld. Ook de vliegfaciliteiten van Formosa, van waaruit de Japanse oorlogsmaniakken de Noordamerikanen dachten te bestoken, werden aangevallen. Op Suluan zelf werd geen aanval gedaan. Op de andere meer centraal gelegen eilanden evenmin. De landing op het kleine en volkomen ombekende eilandje Suluan is de tactiek die MacArthur bij zijn aanval op Nieuw Guinea ook al heeft toegepast. Toeslaan op plekken waar de Japanners er niet op bedacht zijn. Mac Arthur is deze invasie al lang van plan geweest en Nimitz zegde hem de volle steun van de vloot toe. (San Francisco, (AP) 19.10).

OFFICIEEL COMMUNIQUE BRENGT BEVESTIGING.

Een extra communiqué maakte melding van de invasie der Philippijnen, kort nadat de Tokiose radio had gezegd, dat op 20 October de „overwinning" voor de Japanse vloot over die der Verenigde Staten bij Formosa gevierd zou worden. (Londen, (AP) 19.10).

DE BESTOKING VAN DE PHILIPPIJNEN.

Vliegtuigen van vliegdekschepen hebben Dinsdag wederom aanvallen gedaan op het Noordelijk deel van Luzon waarbij zij 7 schepen en in lichterlaaie zetten en 19 vliegtuigen vernielden.

Nadere gegevens omtrent de Japanse verliezen bij de aanval van 11 October op Formosa tonen aan dat nog 30 schepen en 68 kleine vaartuigen daar tot zinken gebracht of beschadigd werden.

Het communiqué van Nimitz zeide in een opsomming van de Japanse vliegtuigverliezen welke nog onvolledig zijn, dat 915 vijandelijke vliegtuigen vernield werden in het gebied van de Philippijnen, Formosa en Okanaya van 9 tot 15 October (Pearl Harbor, (AP) 18.10).

UIT MOUNTBATTENS HOOFDKWARTIER.

De Britse troepen die in West-Birma oprukken hebben de Japanse basis Tiddim genomen. In het begin van dit jaar heeft de vijand van Tiddim uit een mislukte poging gedaan Brits Indië te invaderen. De Britten hebben Tiddim langzaam aan omsingeld gedurende verscheidene weken. Zij zetten de Japanners naar het Zuiden. De achtervolging begon in Imphal in het Noord-Oosten van Birma, waar de vijand indertijd een niet geslaagde belegering begon. Wat er met het garnizoen van Tiddim gebeurd is, is niet bekend. Een kleine Britse macht heeft zich evenwel door het oerwoud naar de ontsnappingsweg der Japanners gedrongen (Ceylon, (AP) 19.10).

FLINKE KLAPPEN VOOR DE JAPANNERS.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine meldde de vernieling van 32 Japanse schepen, waaronder 7 oorlogsschepen, door Noordamerikaanse duikboten.

Ook maakte hij bekend, dat 905 vijandelijke schepen tot zinken werden gebracht of beschadigd door de 3e en 5e Noordamerikaanse vloten binnen de laatste 4½ maanden.

Vliegtuigen en luchtdoelkanonnen van de 3e en 5e vloten vernielden sedert Juni van dit jaar 3080 Japanse vliegtuigen, waarvan 1827 uit de lucht werden neergeschoten en 1253 op de grond werden vernield.

Tot de laatste 32 schepen die door de Noordamerikaanse duikboten werden vernield, behoren 3 torpedojagers, 3 geleideschepen, 1 mijnenveger en nog 25 koopvaardijschepen van verschillend soort. Hiermede is het aantal schepen van allerlei soort dat sedert het begin van de oorlog door Noordamerikaanse duikboten vernield werd, gebracht op 956 (Washington, (AP) 18.10).

INVASIE VAN TSJECHOSLOWAKIJE EN OOST-PRUISEN.

door

DANIEL DE LUCE.

Snelle Russische vorderingen door de Karpaten hebben ééntje der van de Karpatho-Oekraïne — de meest Oostelijke provincie van Tsjechoslowakije — bevrijd en een hecht front gevormd voor het Rode leger tussen de Poolse en Hongaarse vlakten. Moskou maakte bekend, dat Kolonel Generaal Ivan Petrovs 4e Oekraïneleger door de openingen stormt, welke gevormd werden als gevolg van Hongarije's militaire instorting en gevoelige slagen toebrengt aan de Duitse posities in het Donau-bekken.

Het Hoofdcommando maakte bekend, dat de Russische troepen zeven belangrijke passen in de Karpaten veroverden en van 20 tot 50 kilometer vooruit kwamen langs een front van 275 kilometer. Een van Petrovs colonnes is geheel door de Karpatho-Oekraïne getrokken van Noord tot Zuid; deze kwam door de Tatar-pas en trok lang Koros-Mezo en Raho naar Sighet in Transylvanië.

Ook werd bekend gemaakt, dat de Russische en Roemeense strijdkrachten onder Maarschalk Rodion Malinovsky, Bevelhebber van het 2e Oekraïneleger, reeds twee dagen lang vecht in de nabijheid van Sighet na de Noordwaartse opmars door Transylvanië.

Berlijn gaf in zijn communiqué van gisteren toe, dat de Russen met een groot nieuw offensief over de grens van Oost-Pruisen getrokken zijn en thans de grensstad Schirwindt bereikt hebben op 15 kilometer ten Noord-Oosten van Eydtkuhnen, dat door de nazies ontruimd is. Moskou zeide nog niets over de aanval. Eydtkuhnen ligt op 60 kilometer ten Oosten van het grote Pruisische spoorwegknooppunt Insterburg



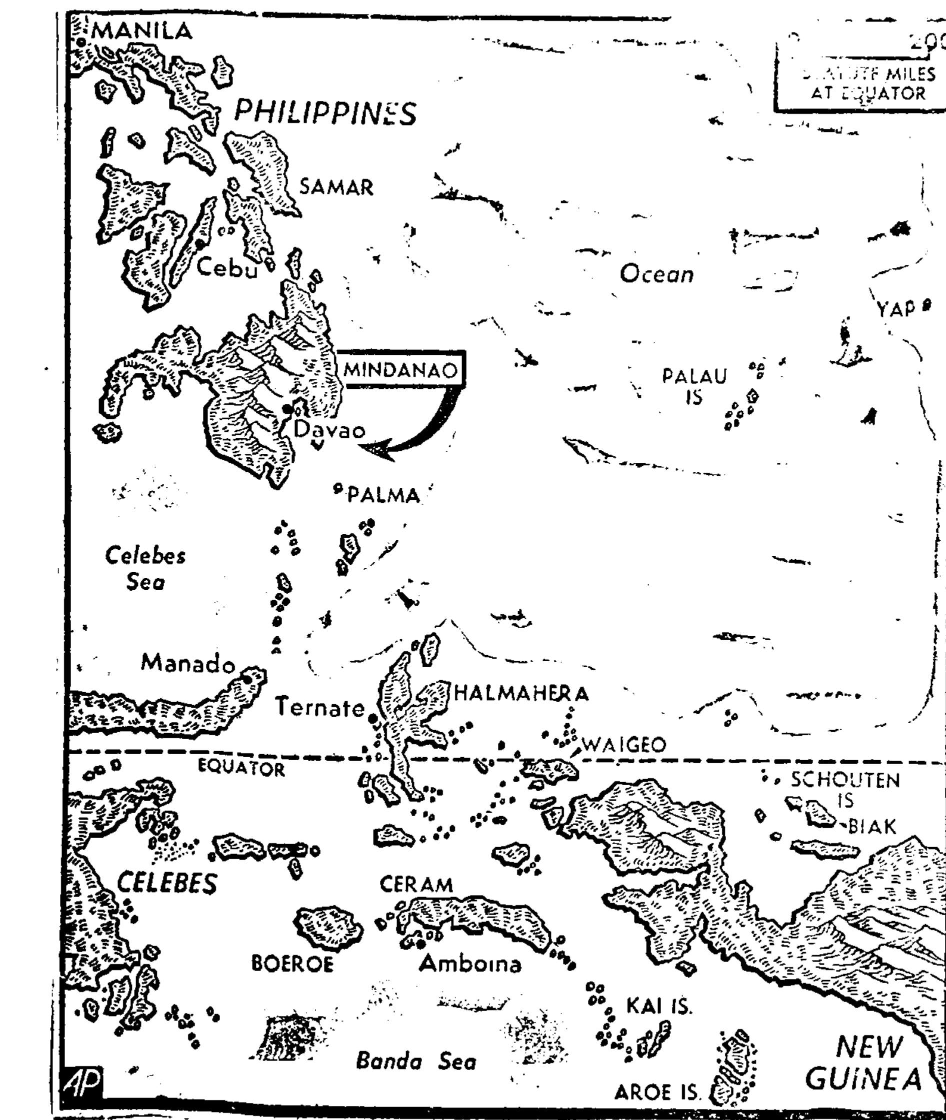
TSJERNYAKHOVSKY
Op naar Koningsbergen!

aan een zijlijn van de spoorlijn uit Kaunas (Littauen). Het ligt op 140 kilometer ten Oosten van Koningsbergen, de hoofdstad van Oost-Pruisen en een oefenstation voor Duitse duikbootbemanningen. Eydtkuhnen is een stad van ongeveer 5000 zielen en de eerste stad, die de Duitsers in het Oosten op eigen grond hebben prijsgegeven. „De slag neemt in hevigheid toe en neemt grotere aanvang aan", zeide de radio van Berlijn.

„De Russen hebben de meeste hunner strijdkrachten uit Finland en Estland gehaald en deze in de aanval geworpen", zeide de vijand.

De aanval staat onder leiding van den 36-jarigen Joodsen Generaal Ivan Tsjernyakhovsky en is voorlopig gericht op Insterburg. De slag woedt langs een front van 50 kilometer van Schirwindt tot Kalvarija in Littauen (Londen, (AP) 19.10).

— Hannover en Mannheim werden in de afgelopen nacht door Britse Mosquito's aangevallen.



INVASIE DER PHILIPPIJNEN BEGONNEN.

Het Japanse communiqué meldt officieel, dat de Noordamerikanen begonnen zijn met de invasie der Philippijnen. De eerste landing zou hebben plaats gevonden op Suluan. Suluan is een klein eilandje nabij de Zuidoostelijke punt van Samar. De hoofdlanding wordt nog verwacht nabij Davao op het eiland Mindanao.

Het nieuws van vandaag.

MacArthur en de Noordamerikanen hebben er lang op gewacht. Op Dinsdag jl. begon het: de bevrijding van de Philippijnen. Volgens het officiële Japanse communiqué zijn de Noordamerikaanse troepen geland op het eiland Suluan in het centrale deel van de Philippijnen. De meesten zullen dit eilandje tevergeefs zoeken op de kaart, zo klein is het, doch hier werd niettemin een begin gemaakt met de invasie en de Noordamerikanen zullen er wel niet gekomen zijn indien zij niet de bedoeling hadden de aanval voort te zetten en uit te breiden. Officieel is het Japanse bericht nog niet bevestigd door de Geallieerden, doch Admiraal Nimitz maakte gisteren bekend, dat vliegtuigen van vliegdekschepen de aanvallen voortzetten op de Philippijnen. Tevens maakte de Admiraal bekend, dat nog enkele atollen in de Carolinen practisch zonder verzet ingepalmd zijn. Met de Marianen, de Palau-eilanden Morotai zijn de Noordamerikanen dus in goede positie om de strijd op de Philippijnen te voeren zonder vrees voor een verrassende Japanse aanval uit die richtingen. De vijandelijke luchtmacht op Formosa is grotendeels buiten gevecht gesteld door de aanvallen van de vorige week en talloze schepen zijn nog in de grond geboord of ernstig beschadigd.

Zo neemt de strijd tegen Japan weer een nieuw karakter aan, terwijl in Europa belangrijke winsten geboekt worden tegen de Duitsers. Het Russisch leger onder Generaal Ivan Tsjernyakhovsky is Oost-Pruisen binnengevallen en Berlijn gaf reeds de ontruiming van de grensstad Eydthkuhnen toe. Moskou zeide nog niets over deze nieuwe aanval, doch in een speciale dagorder meldde Stalin gisteravond, dat het leger van Generaal Petrov uit Zuid-Polen door de Karpaten Tsjechoslowakije binnenrukte. Malinovsky baant zich verder een weg binnen Hongarije, welks militair verzet vrijwel gebroken is, en vormt hiermede een rechtstreekse bedreiging voor Oostenrijk.

Van het Italiaanse front valt nog weinig te melden en in West-Europa is er ook geen verandering te bespeuren gedurende de laatste dagen. Zowel van Geallieerde als van Duitse zijde wordt evenwel gezinspeeld op een grote aanval der Britten en Noordamerikanen binnen zeer korte tijd.

Hitler heeft in afwachting hiervan het gehele volk gemobiliseerd en opgeroepen tot een zogenaamd Volksleger in klaarblijkelijke nabootsing der binnenlandse strijdkrachten van Frankrijk, België en Nederland.



Noordamerikaanse vliegtuigen vallen een Japans convooi aan nabij Kavieng (Nieuw Ierland) in de Stille Oceaan. Op de voorgrond vallen bommen aan weerszijden van een patrouillevaartuig. Op de achtergrond is een vracht schip getroffen.

HET COMMUNIQUE VAN WEST EUROPA.

„Ten Zuiden van de Hont zijn de geallieerden tot op 300 meter van Breskens gekomen. Ten Oosten van Schoondijke en ten Zuid-Westen van IJzendijke werden mooie winsten gemaakt.

Beoosten de wig bij Venraai, dat gisteren ingenomen werd, zijn wij thans al ruim 3 km. naar het Zuid-Westen aan de weg van Venraai naar Deurne.

Benoorden de spoorlijn bij Deurne werd ook terreinwinst geboekt. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers helpen de grondstrijdkrachten in Nederland.

Andere gevechtsbommenwerpers helpen de grondstrijdkrachten in Nederland.

Andere gevechtsbommenwerpers vallen de vijandelijke bevoorradingswegen naar Nederland aan, zoals de spoorlijnen genoorden en bewesten de Ruhr.

Wij zetten de strijd in Aken voort. De tegenstand hier is fel. Van huis tot huis wordt gevochten. De vliegtuigen doen aanvallen op de gebouwen in het Noord-Westen der stad, waar de vijand de zaak nog in handen heeft. Vlak ten Noord-Westen van de stad hebben onze troepen een groot aantal kazematten vernield.

De eenheden, welke de bres aan de Noord-Oostzijde van de stad hebben gesloten, sloegen nog twee tegenaanvallen af door haar voetvolk en tanks. Spoorlijnen bij Dusseldorf, Duren, Aken en elders naar het Westen werden aangevallen. Ten Noord-Oost van Hurtgen werden kleine tegenaanvallen geweerd.

In de uitlopers der Vogezen hebben wij onze stellingen op verschillende punten weten te versterken, hoewel de vijand voortging weerstand te bieden.

Vergeefse tegenaanvallen deed hij. Twee honderd vijanden werden krijgsgevangenen gemaakt bij een reeks mooie plaatselijke uitvallen ten Zuid Oosten van Cornimont. Een grote macht bombardementsvliegtuigen met begeleidende gevechtsvliegtuigen viel spoorwegcentra en nijverheidsplaatsen aan in Keulen, Kassel en omgeving. Andere vliegtuigen vielen het spoorwegknooppunt van Bonn aan." (Geallieerde hoofdkwartier, (AP) 19.10).

HET DUITSE VOLKSLEGER.

door

Howard Cowan

Hitler heeft thans het gehele Duitse volk opgenomen in zijn leger — het nieuwe uniform der recruten is een armband — terwijl zowel van Geallieerde als vijandelijke zijde gesproken werd van een machtig offensief der Britten en Noordamerikanen dat achter de Nederlands-Duitse grens in de maak is. Een hoge staf-officier in Montgomery's Hoofdkwartier zeide, dat er een kans is dat de laatste phase van de oorlog tegen Kerstmis gevochten zal worden. „Het Geallieerde Hoofdcommando treft voorbereidingen welke ongetwijfeld zullen leiden tot de machtigste slag van de gehele invasie", aldus werd gemeld uit het Duitse Hoofdkwartier in het Westen.

Het Duitse Hoofdcommando meldde ook, dat voor de eerste maal sedert de strijd bij Caen de Britten hun gevechtslinies 's nachts helder verlicht houden tegen dewolken.

Berlijn gaf het verlies van Aken toe en zeide, dat de Geallieerden thans klaar staan om op te rukken naar Keulen of Dusseldorf aan de Rijn.

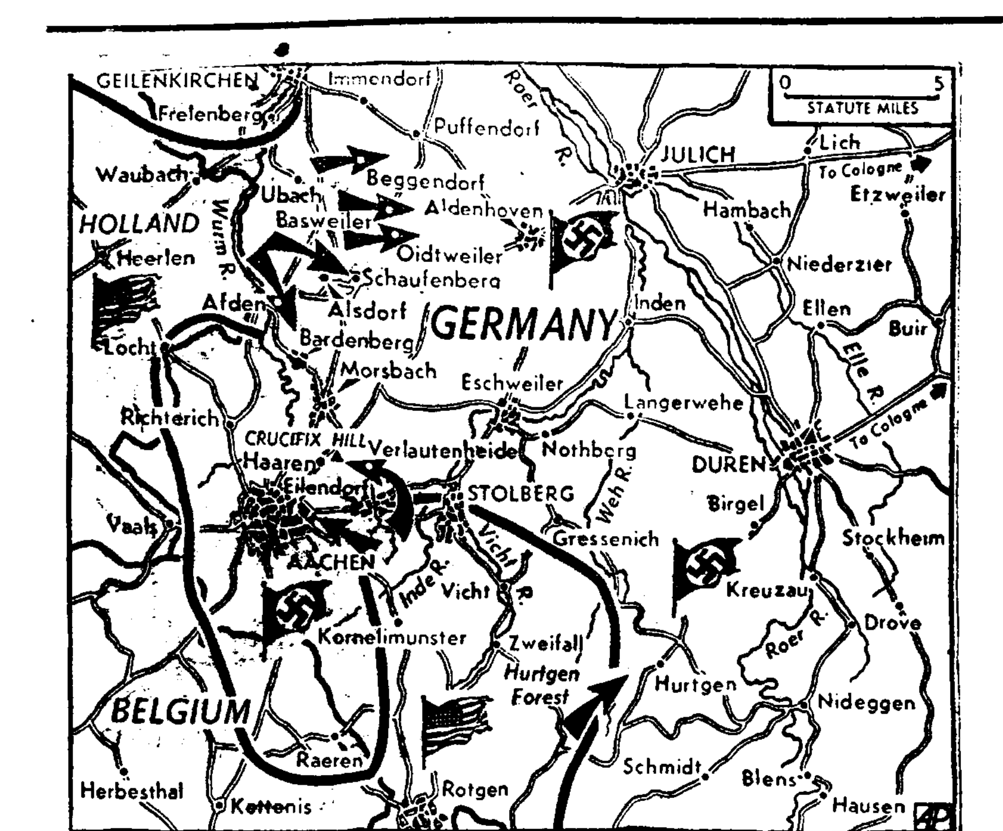
Het besluit van Hitler om een volksleger te vormen wordt beschouwd als een duivels plan om zijn guerrillero's te onderwerpen aan de bescherming van de internationale wet. Hitlers beul Himmler gaf door de radio opdracht tot de verdediging van „elk dorp, elk huis, elke boerderij, elke sloot, elk bos, elke struik — niet alleen door mannen, jongens en grijsaards, doch zo nodig door vrouwen en meisjes".

Dit „Volksleger" is reeds in actie geweest aan de Duitse Westgrens. Berichten van het front vertelden hoe zij de Noordamerikaanse troepen in hinderlaag lokten, hen leidden naar straten die met mijnen bezaaid waren en spieden van achter ramen en vensters terwijl zij met witte vlaggen zwaaien.

Uit het Hoofdkwartier in Parijs is nog niet gemeld hoe Eisenhower dit „armbandenleger" wil bestrijden. De houding van het Duitse Hoofdcommando ten opzichte van de Franse Maquis, de Nederlandse binnenlandse strijdkrachten en andere vaderlandslievende groepen zal waarschijnlijk afgewogen werden alvorens de Geallieerden hun politiek ten opzichte van Himmlers „Deutscher Volkssturm" afkondigen. (Londen, (AP) 18.10).

OUD-AMBASSADEUR BIJ HEILIGE STOEL OVERLEDEN.

Diego von Bergen, de Duitse oud-ambassadeur bij de Heilige Stoel, is op 7 October te Wiesbaden overleden, aldus werd in Vaticaanstad vernomen (Vaticaanstad, (AP) 18.10).



De strijd om Aken, dat geheel omsingeld is door de Noordamerikanen, is nog in volle gang. Dit kaartje biedt een duidelijk overzicht van de strijd in deze sector.

ONS KONINKRIJK

MET KERSTMIS NOG IN DE LOOPGRAVEN.

Walter Cronkite van United Press seint:

„Wij kunnen — wanneer wij geen rekenschap houden met een politieke ineenstorting van Duitsland — beter met de mogelijkheid rekening houden, dat wij tegen Kerstmis de loopgraven nog niet verlaten hebben. Gedurende een maand, sedert de stoutmoedige landing in Nederland, hebben wij in deze wig gezeten, waarvan weliswaar de flanken wat verbreed zijn om de corridor zelf beter te beschermen, maar de Duitsers hebben in het Oosten nog steeds een breed bruggenhoofd over de Maas en onze Westzijde is nog steeds bloot gesteld aan de duizenden Duitse soldaten, die zich tussen de zee en de Belgische grens bevinden.

De Duitsers hebben ook nog steeds de belangrijkste verbindingspunten, zoals Breda, Tilburg en 's Hertogenbosch; zij houden eveneens de verdedigingslinies aan Maas en Waal en hun campagne tot vernieling van de Kanaal-havens heeft zeker succes gehad.

Door het vasthouden langs de Schelde-oever kunnen wij nog geen gebruik maken van de haven van Antwerpen en onze toevoerlijn is te lang. Het is zowel den Duitsers als ons duidelijk, dat er nog zware gevechten in Nederland moeten geleverd worden en er voor elk verbindingscentrum gestreden zal worden. Eerst moeten er kortere verbindingslijnen worden gevormd voor de strijd om Duitsland kan begonnen worden" (Aneta).

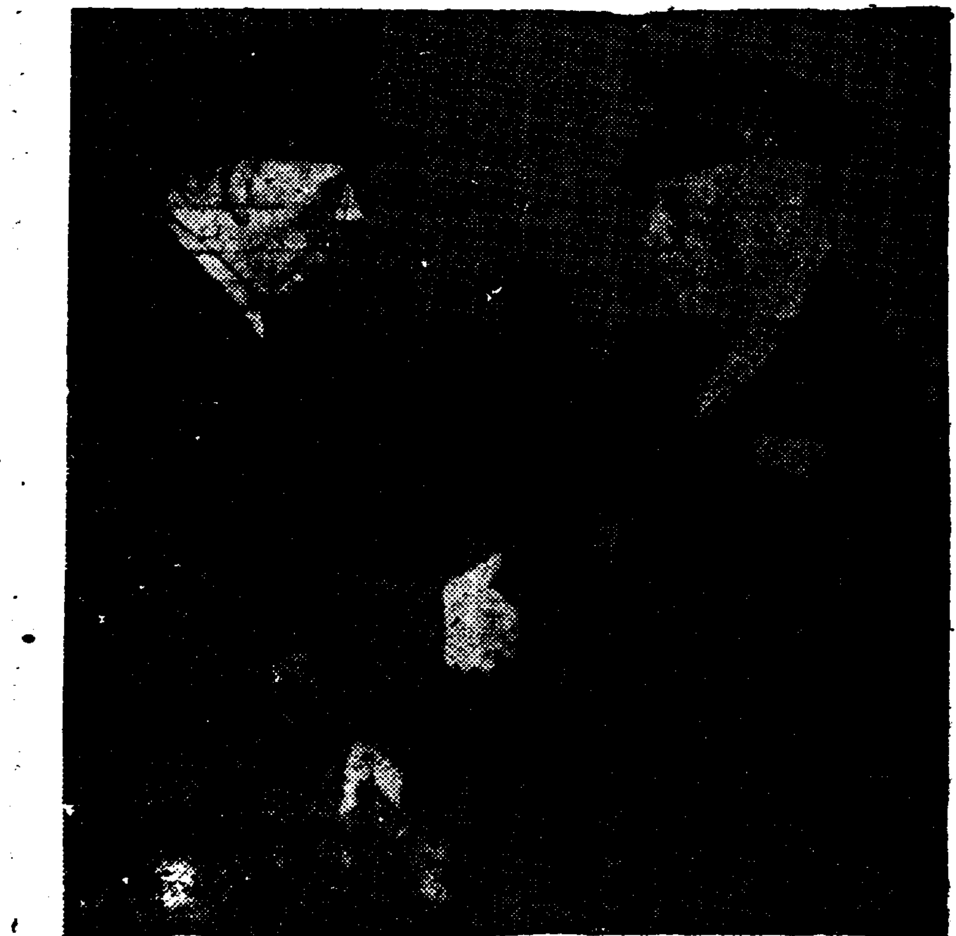
DUITSERS WILLEN DEN HAAG IN PUIN.

Het „Svenska Dagbladet" deelde mede, dat de Duitse bevelhebber te 's-Gravenhage de burgerlijke autoriteiten in conferentie heeft samengeroepen en verklaarde: Wat in Parijs en Brussel is gebeurd, zal zich hier niet herhalen. De stad zal in een puinhoop worden herschapen vóór zij in de handen van der vijand valt. De Duitsers hebben schuilplaatsen in beton gebouwd bij het Koninklijk Paleis en hebben alle belangrijke gebouwen ondermijnd; de bevolking van de stad bestaat hoofdzakelijk uit vrouwen en kinderen, die in de grootste spanning verkeren. Volgens hetzelfde blad is Seyss Inquart uit Oost-Nederland naar Den Haag teruggekeerd met een groep lijfwachten (Aneta).

JOODSE GEBEDSDAG VOOR NEDERLAND.

De Joodse gemeenten van Groot Britannië zullen op 28 October een biddag houden voor Nederland. Dr. J. H. Hertz, Opper-rabbijn heeft de volgende verklaring gepubliceerd:

De Britse Joodse gemeenten geven gaarne gehoor aan het verzoek van den Nederlandsen Minister-President; zij zullen evenals andere godsdienstige gezindten bidden, dat de Nederlandse natie gespaard blijve van vernietiging en hongersnood, die nu het bestaan bedreigen. Ik heb dienovereenkomstig de Sabbath van 28 October aangeduid om te bidden voor het behoud van deze natie, die de pionier was van godsdienstige vrijheid en verdraagzaamheid in West-Europa.



Generaal George C. Marshall (links) wordt door Generaal Dwight D. Eisenhower begroet op een vliegveld buiten Parijs. De Generaals hebben veel te bespreken nu men Duitsland gaat binnenrukken.

NEDERLANDS HONGERSNOOD.

Het Internationale Rode Kruis neemt stappen om aan de wanhopige voedseltoestand in Nederland een einde te maken. Overeenkomstig de gebruiken zal het Internationale Rode Kruis geen verdere bekendmakingen doen betreffende de onderhandelingen, die het einde naderen, tot effectieve resultaten bereikt zijn.

DE KONING TER KERKE.

door

Arnold Vas Dias.

Gedurende het bezoek, dat de Engelse koning verleden week aan de geallieerde troepen in Nederland bracht, woonde Koning George VI een godsdienstplechtigheid bij in een witgepleisterde kerk, die de Duitsers kort geleden nog in handen hadden. De dienst, die de Koning bijwoonde, was zeer indrukwekkend.

De predikant wees er in zijn preek op, dat Christus in een bezet land geboren werd en in een bezet land leefde. Het bezoek van den Koning was geheim, maar de inwoners van steden en dorpen waarlangs de Koning zich naar het front begaf, herkenden den hogen Bezoeker en gaven Hem een warm onthaal. In een gemeente hadden de inwoners gekleurde steentjes zo gelegd, dat zij de Britse vlag vormden. Dit was eigenlijk het enige contact dat de Koning had met de bevolking; zijn bezoek was van strict-militaire aard.

Koning George heeft twee generaals op het slagveld geridderd door elk met hoogstdeszelfs degen op beide schouders te slaan.

Het verwijderde gegrom van de kanonnen en van de luchtafweer schiep de juiste atmosfeer voor deze plechtigheid.

De Nederlanders begrepen ten volle de betekenis van dit bezoek van het Hoofd van het Britse Gemenebest. Zij weten welk groot aandeel de Britten hebben genomen in de bevrijdingsstrijd. Zij die den Koning hebben gezien bij zijn bezoek aan de vooruitgeschoven posten, die nog dagelijks aan het vuur zijn blootgesteld, zullen wel lang dit teken van Nederlands bevrijding onthouden; het betekent toch, dat er weer en stuk Nederland vrij is, waar vrienden kunnen samenkomen en waar de op de slagvelden gesloten vriendschap bezegeld kan worden. (Aneta).

DUITSE DREIGEMENTEN TEGEN ONS VOLK.

Een onder Duits toezicht staande Nederlandse courant, bevat nieuwe bedreigingen tegen Nederlanders, die aan de Geallieerden hulp bieden bij voorkomende krijgsverrichtingen.

Sprekende over de gevechten bij Arnhem zeide de krant: „Wederom heeft een aantal Nederlanders het met hun leven moeten betalen, dat zij geluisterd hebben naar de Geallieerde radio.

Enkele heethoofden vonden het noodzakelijk het aantal door de lucht vervoerde troepen te vermeerderen door, hoewel totaal ongeoefend, op hun eigen initiatief tegen de Duitse troepen te gaan vechten. De Duitsers zullen deze mensen niet als geregelde soldaten beschouwen, maar zullen ze als misdadigers behandelen. Als ze gepakt worden, zullen ze ter plaatse worden doodgeschoten. Het zijn terroristen.

Het blad gaat voort met vast te stellen, dat zulke groepen nooit een beslissende invloed op de oorlog kunnen hebben. Het Geallieerde Hoofdkwartier heeft de Duitsers gewaarschuwd, dat deze binnenlandse strijdkrachten deel uit maken van het geregelde Geallieerde leger en als zodanig behandeld dienen te worden.

WEGEN WORDEN VERSPERD.

Nederlandse vaderlanders hebben zoveel glas en spijkers en andere scherpe voorwerpen op de wegen gestrooid, die door de Duitse troepen gebruikt worden, dat Rijkscommissaris Seyss Inquart bevolen heeft, dat alle motorrijtuigen onmiddellijk voorzien moeten worden van bezems gemaakt van takken of struiken, die vóór aan de wielen moeten worden vastgemaakt. Dit is eveneens een bericht ontleend aan een onder Duits toezicht staande courant (Aneta).

AVROS ZENDT NAAR BEVRIJD NEDERLAND.

Van aanstaande Donderdag af zal de Surinaamse gouvernements radio elke dag om elf uur met een frequentie van 15305 kilocycles door middel van een versterkte zender uitzenden naar bevrijd Nederland. Het programma bestaat hoofdzakelijk uit familieberichten, Nederlandse en godsdienstige muziek. De zender is gericht. (Aneta).

„I SPEAK ENGLISH".

De „Daily Mail" vertelt hoe de Nederlandse kinderen het geheim hielden voor de Duitsers, dat zij Engels kenden. Hoewel de Duitsers het onderricht in het Engels verboden hadden, spreken 7 van de 10 kinderen aardig wat Engels.

De eer daarvoor komt toe aan de onderwijzers, die een schild vormden tussen hun leerlingen en de Duitse poging om Nazie kinderen van hen te maken.

Een onderwijzer uit Maastricht vertelt hoe de pro-geallieerde onderwijzers voortdurend in het oog gehouden werden, terwijl verschillende van hen ontslagen zijn. Wij realiseerden ten volle, dat de bezetting jaren zou kunnen duren en dat de toekomst van het komende geslacht in onze handen lag. Wij vochten voor onze kinderen, maar de kinderen op hun beurt werkten voor 100% mede en hebben ons nooit verraden. Het Engels werd van de school verbannen, maar desniettegenstaande spreken de kinderen beter Engels dan vóór de oorlog. Deze onderwijzer werd 3 keer ontslagen en zijn school werd bijna iedere week door een Nazie inspecteur bezocht. Toen deze zich erover beklaagde, dat hij geen les in Duits gaf, zei hij: „U moet eens horen hoe goed zij Duitse kerstliedjes kunnen zingen". De inspecteur was verrukt, niet wetende dat alle kinderen die versjes haast „op moeders schoot" leren.

De correspondent bezocht een Nederlands gezin waarvan de ouders geen Engels kenden, maar alle 7 kinderen spraken het vloeiend. De 19 jarige zoon legde hem uit hoe zij onder elkaar Engels spraken teneinde beter in staat te zijn de uitzendingen van de BBC te volgen (Aneta).

JORIS IVENS NAAR AUSTRALIE.

Joris Ivens, de bekende Nederlandse cineast, is benoemd tot commissaris voor filmzaken Nederlands Indië betreffende. Ivens heeft het plan spoedig naar de Stille Oceaan te vertrekken om zijn nieuwe taak op te vatten. Hij heeft kort geleden de opdracht voltooid, die hem gegeven was door de speciale afdeling van het Departement van Oorlog in de Verenigde Staten, die zich met films over het Verre Oosten bezig houdt (Aneta).

VENEZOLANEN ONDERSCHEIDEN.

De Venezolaanse Ministers van Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken, van Oorlog en van Vloot hebben — met 12 andere personaliteiten — in de Nederlandse legatie te Caracas, in verband met het vroegere bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, Nederlandse onderscheidingen ontvangen.

Vele diplomatieke vertegenwoordigers woonden de plechtigheid bij. De Nederlandse gezant Dr. Arthur Methöfer, handelde, in een korte redevoering over de vriendschappelijke betrekkingen, die tussen de beide naties bestaan en die zo duidelijk tot uiting kwamen bij de geestdriftige ontvangst van Prinses Juliana door de Venezolaanse regering en de bevolking.

De Minister van Buitenlandse Zaken van Venezuela, Para Perez, verklaarde in zijn antwoord, dat de betrekkingen tussen beide landen zeer hartelijk zijn en zo ook zullen blijven. Hij gaf de verzekering, dat de onderscheidingen beschouwd worden als de bewijzen van de diepe vriendschap, die de Koningin koestert voor Venezuela.

Hij voegde er aan toe, dat regering en volk van Venezuela zeer grote eerbied hebben voor de toekomstige Koningin van Nederland; zij begrijpen ook het grote lijden van het moedige Nederlandse volk in de heldhaftige strijd voor de onafhankelijkheid, daar ook Venezuela die weg gegaan is. Hij sprak vervolgens over de strijd, die Nederland geheel de geschiedenis door, voor de vrijheid heeft gevoerd.

MAJOOR A. J. WITMANS †.

Majoor A. J. Witmans, vroeger directeur van de Kanselarij aan het Nederlandse Gezantschap te Tokio, stierf Maandag in de ouderdom van 61 jaar te Stockholm. Nadat Japan in de oorlog trad, kwam hij naar Engeland; hij was gedurende enige tijd verbonden aan de Regerings Voorlichtings Dienst te Londen en kwam in de lente van dit jaar naar het Nederlandse Gezantschap te Stockholm, waar hij deel uitmaakte van de Gezantschapsstaf (Aneta).

BENOEMINGEN.

H. J. Uggla, Nederlands Consul te Stockholm; O. Loftwall, vice-consul te Helsingborg en G. J. Jeanson, vice-consul te Kalmar (Zweden), zijn benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau (Aneta).

NAZIEBOEKEN WORDEN VERBRAND.

Een vertraagd bericht uit New York meldt hoe op 7 October een „boeken-verbrandingsweek" werd aangekondigd. In alle scholen hielpen de onderwijzers vrolijk mede om samen met de concierges grote hoeveelheden Duitse schoolboeken te verbranden en zo de school te verlossen van Hitlers zienswijze in zake geschiedenis, aardrijkskunde en staatsinrichting. Het verbranden van deze boeken is een eerste stap geweest in de richting van her-opvoeding van de Nederlandse Jeugd, die gedurende de laatste vier jaren volgepompt werd met de leerstellingen van Hitler.

Met deze taak werd een begin gemaakt nauwelijks drie weken na de bevrijding van Maastricht, toen de kinderen na een gedwongen vacantie van 14 maanden voor het eerst weer naar school gingen. De scholen werden nl. alle gesloten toen de Duitsers op zekere dag tot de ontdekking kwamen, dat zij de gebouwen nodig hadden voor militaire doeleinden. Welgestelde ouders namen een huisonderwijzer, maar het gros van de kinderen waren aangewezen op onderricht, dat hun ouders hun zelf konden geven (Aneta).

MAATREGELEN TEGEN INFLATIE.

De Nederlandse minister van Justitie Van Heuven Goedhart kondigt een reeks beperkende maatregelen voor de handel aan, die op 16 September in werking getreden zijn, met het oogmerk grote prijsschommelingen en mogelijke inflatie te voorkomen. Dit besluit dat aan de bevolking reeds verleden maand via Radio Oranje was medegedeeld, verbiedt tot nader order: transacties in roerende en onroerende goederen een bedrag van ƒ 2.000,— te boven gaande; transacties in patenten, aandelen, chèques en andere geldswaardige papieren een bedrag van 1000 gld. te boven gaande; transacties in ondernemingen en in alle goederen, die aan den vijand toebehoren of verbeurdverklaard zijn. Dit besluit heeft geen betrekking op het in bezit hebben of het verzekeren van bovengenoemde goederen of rechten, noch op het trekken van interest daarvan.

Verleden maand werd ook aangekondigd dat het Nederlands Militair Gezag gerechtigd was bovendien voorlopig de maatregelen van de prijszetting te handhaven die gedurende de Duitse bezetting van kracht waren.

Een ander besluit dat op 21 September van kracht werd, betrof het herstel van het handelsverkeer in oorlogstijd, zo zeide de minister. Het geeft de gevallen aan waarin en op welke wijze de openlijke en bedekte diefstallen gedurende de Duitse bezetting gepleegd, kunnen worden hersteld (Aneta).

NEDERLANDS - BELGISCHE GRENS GESLOTEN.

De Nederlands-Belgische grens is gesloten voor alle niet-militairen. Het Nederlandse gezantschap te Brussel heeft bekendgemaakt dat de voedselbevoorrading in bevrijd Nederland nog steeds moeilijk is en iedere reiziger zou de ernst van de toestand vergroten. Er moet buitendien alles in het werk worden gesteld om te vermijden, dat er nog meer moeilijkheden oprijzen, voor onze geallieerde vrienden. De verklaring was vooral gericht aan de in België wonende Nederlanders, die naar hun vaderland willen gaan.

DIE SPIJZE HEEFT DELE HEM MEDE DIE GEEN HEEFT.

Radio Oranje heeft de volgende Regeringsverklaring bekend gemaakt:

De verschrikkelijke toestand waarin de vijand door een stelselmatig plundering ons land heeft gebracht, leidde tot een dergelijk gevaar dat de Regering zich genoopt ziet een dringende waarschuwing tot U te richten. Indien — onder de huidige omstandigheden — niet iedereen zijn deel bijdraagt tot een eerlijke verdeling van het nog beschikbare in indien er in enig deel van het land wanordelijkheden moeten plaats hebben, zal de vijand, die voor geen enkel middel terugschrikt, niet aarzelen de bloedigste maatregelen te nemen.

Daarom vraagt de Regering U de volgende drie regels in acht te nemen:

1) Iedereen moet er zich rekenschap van geven dat hij niet meer dan zijn deel kan krijgen zonder een medelandgenoot te kort te doen.

2) In de toenemende noodtoestand moet iedereen ordelijk handelen, zodat de vijand geen enkel voorwendsel heeft om meer bloed te vergieten.

3) Iedereen die in een bevoorrechte positie verkeert en nog iets extra's heeft moet bereid zijn te delen met minder bevoorrechten.

Door deze drie regels in acht te nemen handelt gij in Uw eigen belang en in het belang van een landgenoot en uw land. (Aneta)

ZWEEDSE HULP IN ONS LAND.

Luitenant Kolonel Rydman van het Zweedse Rode Kruis verklaarde aan het „Svenska Morgenbladet"! Wij kunnen het verhongerde Nederland niet helpen onder de bestaande omstandigheden. Wel stellen wij alles in het werk om hulp te verlenen, maar de toestand maakt het voor het ogenblik onmogelijk voor Zweden om iets te doen. Zodra echter de weg geopend is zal Zweden alle stappen nemen om hulp te verstrekken.

Het Noordamerikaans-Zweedse Nieuwsagentschap te New York heeft een telegram ontvangen uit Stockholm, waarin verklaard wordt dat door de Zweedse regering onderhandelingen worde gevoerd met de Nederlandse en Belgische Legaties te Stockholm tot coordinatie en leiding van het Zweedse Oorlogs Hulpwerk aan door de oorlog getroffen landen. Het Zweedse Ministerie van Buitenlandse Zaken tracht toelating te krijgen om onmiddellijk voedsel te zenden naar de door hongersnood bedreigde Nederlandse steden. De Regering van Zweden heeft een bedrag van 6500.000 Kronen ter beschikking gesteld om geneesmiddelen en hospitaal-toerustingen voor de getroffen landen aan te schaffen.

Laatste nieuws

— **Balikpapan**, het Japanse oliecentrum op Borneo, is wederom gebombardeerd.

— **De radio** van Manilla onder Japans toezicht verklaarde, dat 270 Noordamerikaanse vliegtuigen van vliegdekschepen Manilla en het Clark vliegveld heden in vier golven hebben aangevallen.

— **De troepen** van het vijfde leger hebben nog verschillende toppen en dorpen op de Zuidelijke toegangswegen naar Bologna bezet en het achtste leger heeft een bruggenhoofd geslagen over de rivier de Pisciatello ten Noorden van de weg Bologna—Rimini in de Adriatische sector.

Buitenland.

RUSSEN BREKEN DOOR IN TSJECHOSLOWAKIJE.

Stalin maakte in een dagorder bekend, dat het Russische leger door de Karpaten getrokken is en een grote aanval geopend heeft op Tsjechoslowakije. De bekendmaking zeide, dat Generaal Petrovs 4e Oekraïne-leger van Zuid-Polen uit doorbrak langs een front van 275 kilometer en van 20 tot 50 kilometer voorderde (Londen, (AP) 18.10).

OPSTANDIGE BEWEGING IN HONDURAS.

Er is een opstandige beweging uitgebroken tegen de regering van den Honduresen President Tiburcio Carias Andino in de Westelijke steden van deze republiek welke prompt gebombardeerd werden door vliegtuigen van de regering. Dinsdagavond werd verklaard door Rafael Heliodoro Valle, een Hondurees journalist in Mexico, dat de opstand uitgebroken was.

Valle, die actief en invloedrijk is in de Hondurese revolutionnaire kringen in Mexico, zeide dat het bericht ontvangen was in een kort gecensureerd telegram van de medestrijders in San Salvador. (Mexico, (AP) 18.10).

HET LAATSTE VERZET IN BEOGRAD.

Het hopeloze laatste verzet der Duitsers in Beograd wordt een slachtpartij en Tito maakte bekend, dat zijn Partijgenoten alleen reeds 5000 nazies om zeep hadden gebracht. De volledige bevrijding van de Joegoslavische hoofdstad is nabij en de radio van Beogad, welke een week geleden haar uitzendingen staakte, zond thans Tito's communiqué uit.

De radio zeide: „Onze eenheden veroveren de ene sterkte na de andere hoewel de Duitsers die tot den laatsten man verdedigen. De bevolking van Beograd voorziet zich van wapenen om onze strijdkrachten te helpen en wijst onzen eenheden en de mannen van het Rode leger waar den vijand zich schuil houdt." (Londen, (AP) 18.10).

RUSLAND NAAR DE DARDANELLEN.

Diplomatieke kringen in Londen zeggen, dat Rusland binnenkort de demilitairisatie van de Bosporus en de Dardanellen aan Turkije zal vragen. Rusland zou willen, dat de zeeweg van de Zwarte naar de Middellandse Zee een vrije verkeersweg wierd voor alle schepen der Verenigde Natiën (waar Turkije overigens niet toe behoort — Red.).

Men verwacht een en ander wanneer het Rode leger klaar is met de Balkan en naar verluidt zouden Groot Brittannië en de Verenigde Staten hun steun verlenen. Stalin zou dit reeds verleden jaar op de conferentie te Teheran hebben bereikt. Inwilliging van het verzoek zou ten slotte aan Rusland zijn lang begeerde uitweg naar warme wateren geven, schrijft de New York Times, waaraan wij dit bericht ontlenen.

STALIN GEEFT EEN DINER VOOR CHURCHILL.

De radio van Moskou maakte bekend, dat Stalin Woensdagavond een diner gaf ter ere van Churchill en Eden. De Noordamerikaanse Ambassadeur Harriman, de Britse Ambassadeur Kerr, de hoofden der Britse en Noordamerikaanse militaire missies en de Australische, Canadese en Nieuw Zeelandse Gezanten woonden het diner bij. (Londen, (AP) 18.10).

ZUID - AMERIKAANSE VRAAGSTUKKEN.

door

JOHN WALLACE.

Het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken zeide, dat geen formeel voorstel gedaan is voor een bijeenkomst der Amerikaanse Ministers van Buitenlandse Zaken, doch dat de landen van het Westelijk Halfrond voortgaan van mening te wisselen over alle vraagstukken dit halfrond betreffende. Omtrent de gepubliceerde berichten volgens welke Cordell Hull een Pan-Amerikaanse conferentie zou ontmoedigen om de Argentijnse en andere Pan-Amerikaanse vraagstukken te bespreken zeide Edward Stettinius op een persconferentie, dat geen formeel voorstel werd gedaan om een conferentie der Ministers van Buitenlandse Zaken bijeen te roepen.

Stettinius voegde hieraan evenwel toe, dat op informele wijze meningen gewisseld worden door diplomatieke kanalen in Washington en in verscheidene hoofdsteden omtrent alle vraagstukken betreffende het werelddeel. Deze wisseling van meningen zal nog voortduren, zeide hij.

De Onder-Secretaris wimpelde de vragen af om commentaar te leveren op de laatste zet van de Argentijnse regering, welke ten doel heeft de Noordamerikaanse regering te overtuigen, van haar verlangen om de diplomatieke impasse tussen de twee landen op te lossen. Toen hem gevraagd werd om commentaar op het officiële verbod van de Argentijnse regering aan de bladen om propaganda te maken voor de regeringen waarmede de Argentijnse regering geen diplomatieke betrekkingen onderhoudt en het sluiten van twee pro-as bladen in Buenos Aires, zeide Stettinius, dat hij gaarne meer bizonderheden wil weten alvorens over deze gebeurtenissen iets te zeggen.

Zuidamerikaanse vraagstukken 2

Op de Argentijnse Ambassade te Washington kon nog geen commentaar geleverd worden op de maatregel van Buenos Aires tegen de pro-as bladen die in een vreemde taal verschijnen (Washington, (AP) 18.10).

NIEUW PRO-NAZIE BLAD IN ARGENTINIË.

De firma German Tsjarks & Co te Buenos Aires, welke op de zwarte lijst der Geallieerden staat en de „Deutsche La Plata Zeitung" uitgaf, heeft een nieuw blad in de Spaanse taal uitgegeven genaamd „Gaceta del Plata".

Het nieuwe blad is van gelijk formaat als de „Zeitung" en heeft dezelfde advertenties, hoewel het thans in Latijnse letters gedrukt is. (Buenos Aires, (AP) 18.10).

DE GEVOLGEN VAN DE ORKAAN.

door

FRED STROZIER.

Het Cubaanse Rode Kruis maakte bekend, dat op zijn minst 6 personen gedood en 20 gewond werden in de orkaan welke Havana teisterde. Men vreest, dat de lijst van slachtoffers nog veel langer zal worden als rapporten binnenkomen van de gebieden die geïsoleerd zijn door de stormwinden, welke in Havana een snelheid van 160 kilometer per uur bereikten.

Er werd grote schade geleden door de orkaan, welke vijf uren lang rondom de hoofdstad woedde en zich thans Noordwaarts begeeft in de richting van Florida Keys.

Voorgevels van winkels werden ingeslagen, zwakke gebouwen stortten neer op automobielen op de straten, welke nog onveilig gemaakt werden door vallende bomen en vliegende wrakstukken.

Het Presidentspaleis, de Noordamerikaanse Ambassade en andere voorname gebouwen werden onder water gezet toen de wrakstukken de ramen insloegen en door de storm geen ogenblikkelijke herstellingen konden worden gedaan.

Practisch geheel Havana zit zonder electrische stroom en zelfs het nationaal observatorium heeft geen contact met de binnenstad van Havana, dat op zijn beurt geïsoleerd is van alle andere gebieden in Westelijk Cuba waarover de storm trok.

Tot de zes doden behoren twee kinderen die uit het water gehaald werden nabij de Alcoybrug welke van Havana naar het voorstadje Guanabacoa leidt. Het Rode Kruis zeide, dat enkele gewonden in zorgwekkende toestand verkeren.

Dit rapport werd opgemaakt slechts twee uren nadat de stormwinden voldoende geluwd waren om het zoeken naar slachtoffers mogelijk te maken. De aangerichte schade van de omliggende provincies valt er niet onder. Men vreest dat de toestand erger is op het platteland.

Het reusachtige Nutchal kapitool werd open geworpen voor 3000 daklozen, die sliepen en rustten op de marmeren trappen en in de hallen.

Het gebouw werd niet beschadigd, doch sierbomen er rondom werden ontworteld. De symetrieke aanplantingen langs het beroemde Prado werden vernield. De autoriteiten verwachten, dat het vele uren en mogelijk dagen zal duren voordat rapporten van de Zuidelijke provincie Pinar del Rio ontvangen zijn. In de vroege namiddag waarschuwde men, dat het gevaar niet geweken is voor Havana gezien de hoge golven uit de Straat Florida. De meeste bewoners langs de kust begeven zich naar veiliger oorden (Havana, (AP) 18.10).

DE CARAIBISCHE STORM.

Een hevige storm heeft gisteren Florida getroffen. De bewoners van de Westkust van Fort Myres tot aan Tampa renden voor dekking om aan de dood en verwoesting te ontkomen, die deze storm kort tevoor aan Cuba heeft aangericht. Het weerbureau heeft medegedeeld, dat naar gelang de storm binnenslands komt de kracht zal verminderen. (Miami, (AP) 19.10).

ATOL VAN GUELU BEZET.

Admiraal Nimitz maakte bekend, dat Noordamerikaanse troepen de atol van Nguelu in het Westelijk deel van de Carolinen bezet hebben. Deze atol ligt op 130 kilometer ten Zuiden van Yap en 338 kilometer ten Oosten van Palau.

De landing geschiedde op 15 October. Er werd slechts geringe tegenstand geboden op de kleine eilanden welke een lagoen vormen van ongeveer 35 kilometer lengte en 25 kilometer breedte.

Nimitz zeide nog, dat bij de aanval van 11 October op Formosa 21 Noordamerikaanse vliegtuigen verloren gingen met 31 vliegers en 31 overige leden van het vliegpersoneel. (Pearl Harbor, (AP) 18.10).

POLEN PRATEN MET HARRIMAN.

De Poolse Premier Stanislaw Mikolajczyk en de Minister van Buitenlandse Zaken Tadeusz Romer hebben een uur lang geconfereerd met den Noordamerikaansen Ambassadeur W. Averell Harriman om hem op de hoogte te stellen van de laatste positie van de Poolse regering in ballingschap (Moskou, (AP) 18.10).

EEN VEILIGHEIDSZONE.

Het Duitse agentschap DNB zeide in een bericht uit Madrid, dat een „veiligheidszone" is gevestigd langs de Spaanse grens met Frankrijk en dat een vergunning van de militaire autoriteiten nodig is indien men de zone na Zondag aanstaande wil binnenkomen. (New York, (AP) 18.10).

FRANSE GEESTELIJKEN IN DE VERDRUKKING.

De radio van het Vaticaan zeide, dat 32 leden van de Katholieke Geestelijkheid in Parijs stierven voor de bevrijding van Frankrijk en dat 108 krijgsgevangen gemaakt werden. Van de gehele Geestelijkheid — aldus werd gezegd — werden meer dan 500 verbannen naar Duitsland.

Van de 32 die stierven vielen 27 „op het veld van eer". 3 Fran waren monniken en één hunner werd doodgeschoten. Een ander stierf in een klooster en een ander bij het toedienen van Sacramenten aan de poorten van Parijs (New York, (AP) 18.10).

SUIKER VOOR GROOT BRITANNIË.

De Britse Minister van Voedselvoorziening John Blewellin, zeide in het Lagerhuis, dat Groot Britannië regelingen getroffen heeft om alle uitvoerbare surplus suiker te kopen van Australië, Zuid-Afrika, Brits West Indië, Brits Guyana, de Oostafrikaanse gebieden, Fiji en Mauritius alsook Santo Domingo en Haiti tot het eind van 1946. Hij zeide, dat de thevoorraad thans voldoende is om een verhoging van het rantsoen met een ons per week toe te staan voor elkeen van 70 jaar of ouder. (Londen, (AP) 18.10).

DUITSERS OP ANTONIA GEVEN ZICH OVER.

Officieel wordt uit Rome bericht, dat het Duitse garnizoen op Santorip een eiland ten Noorden van Creta, zich aan de Britse kruiser Ajax heeft overgegeven. (Rome, (AP) 19.10).



WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	1735
2e prijs	1042
3e prijs	2108
4e prijs	11538

DR. DA COSTA GOMEZ THUIS.

Mr. Dr. Moïses F. da Costa Gomez, lid onzer Staten en van de Adviesraad der regering te Londen, is gistermiddag te Willemstad teruggekeerd.

DE BRUG VALT TEGEN.

Bij de herstellingswerken aan de Emmabrug is gebleken, dat de schade groter is dan het zich eerst liet aanzien. Het ondergedeelte van het aangevaren stuk is practisch vernield. Al het mogelijke zal gedaan worden om zo spoedig mogelijk de brug weder gereed te hebben voor het wegverkeer, maar het is wel zeker, dat dit langer zal duren dan de 14 dagen, die oorspronkelijk werden opgegeven.

O. D.

Tevergeefs hebben wij geinformeerd naar de naam van de Nederlandse ondergrondse beweging. In Frankrijk heten ze Maquis, in België de Witten. Hoe in ons land? Aneta, het Nederlandse persbureau, heeft het nooit vermeld. De Gouvernementsdienst kon ons niet helpen. Nu hebben wij het: The Christian Science Monitor zegt, dat de leden van de ondergrondse organisatie met een oranje of rood-witblauwe band om de arm lopen waarop de letter O. D. for „Oranje service". Oranje-dienst dus. De O. D. waren tot voor kort verschillende losse groepen van verschillende politieke gezindheid; sedert enige tijd is er een grote organisatie van gemaakt.

GRIEKSE KOLONIE CURAÇAO VIERT DE BEVRIJDING.

De Griekse kolonie alhier heeft een telegram gezonden aan Ambassadeur Diamantopoulos te Washington, waarin zij hem geluk wenst met de bevrijding van de Griekse hoofdstad. De Ambassadeur heeft geantwoord: „Dank u voor uw vaderlandslievende boodschap. Het bevrijde Hellas rekent op al zijn zonen om de vernielingen van de oorlog te herstellen".

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholieke Sport Centrale: Voetbal 16.15 uur Monseigneur Verriet Bekerwedstrijden; Jong Bonaire — Union La Fama.

De wedstrijd Jong Suriname tegen Tropiaals is tot nader datum uitgesteld.

COMITÉ NEDERLAND.

Zaterdagavond 20 uur zal er in de Protestantse Kerk te Emmastad een zanguitvoering gegeven worden door het Zangkoor der Protestantse Gemeente Emmastad. Deze uitvoering vindt plaats ten bate van het Comité Nederland.

„BOLETIN COMERCIAL" VOORZIET WERELDCRISIS IN 1949.

In de „Boletin Comercial — Handelsblad" alhier voorziet de econoom Roger W. Babson, die vijftien jaar tevoor de crisis van 1929 voorspelde, een grote wereldcrisis in 1949 of 1950. Babson zegt, dat Duitsland tussen 7 November en 7 Maart 1945 zal instorten. Japans nederlaag zal van Ruslands houding afhankelijk zijn. Grote prijsdaling zal volgen op de ineenstorting van Duitsland en Japan. Na deze enorme prijsdalingen komt een tijd van twee of drie jaren van hausse. Maar in 1949 of 1950 zal deze voorbij zijn, omdat de verbruikers oververzadigd zijn.

Babson voorziet ook dat de helft van de thans werkende vrouwen in haar arbeid zullen blijven.

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Op het kantoor der Kamer liggen voor belangstellenden ter inzage offerten op scheep diesel — en scheep benzine motoren en op Huffman rijwielen.

Op Woensdag, 25 October 1944, des voormiddags om 9 uur, zal ten verzoeke van de Curaçaosche Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd in het openbaar volgens plastselijk gebruik ten overstaan van notaris Mr. A. A. G. Smeets te zijnen kantore aan het de Ruyterplein 1, Willemstad, worden verkocht een partij „Brownie Brand" SOUP CUTS ASPARAGUS, in blikken van 6 lbs. verpakt door R. C Williams y Co. Inc. Distributors

De partij is verdeeld in 7 kavels van 60 blikken elk. Eenige monsters bevinden zich ten kantore van bovengenoemde Commissie aan de Sterstraat te Willemstad en zijn aldaar te bezichtigen van 9 —12 en van 2—4 uur.

Algemeene Bekendmaking

De Algemeen Militair Commandant in Curaçao;

Gelet op het gestelde onder ten 2e van de Openbare Bekendmaking van 30 October 1943.

MAAKT BEKEND:

A. Dat met ingang van 20 October 1944 phase A van kracht geworden is.
B. Dat gedurende den tijd dat phase A van kracht is auto's op de Koningin Emmabrug hun lichten ontstoken moeten houden;
C. Dat gerekend moet worden op de mogelijkheid dat phase B of D wederom van kracht kan worden en dat de verduisterings-requisieten nog niet opgeruimd kunnen worden.

Willemstad, 19 October 1944.
De Algemeen Militair Commandant,
Oudst Aanwezend Zeeofficier,
De Schout-bij-Nacht,
C. J. Baron van Asbeck.

Bij het rapport over de Universitaire situatie.

De gedachten welke het bevat leefden allang in allen.

Universaliteit in plaats van hogere vakopleiding.

Het uitvoerige rapport dat wij gisteren volledig in ons blad afdrukken betreffende „de universitaire situatie in Nederland 1940—1944" laat zien, dat er hard en ter dege gewerkt wordt aan de herziening van ons universiteitswezen. In de loop der jaren was dit verworden tot een opleiding voor specialisten zonder veel contact tussen de verschillende faculteiten. Contact met de buitenwereld was er bijna in het geheel niet. Dit document werd ons door de plaatselijke Gouvernementspersdienst welwillend verstrekt en is naar deze mededeelde in bezet Nederland opgesteld. Het getuigt van inzicht en verstand en doet ere aan wie ere toekomt: onze studenten.

De korte inhoud komt erop neer, dat aan de hand van verzamelde gegevens gezegd wordt, dat onze universiteit een „buiten het leven staande" „zielloze vakopleiding" was geworden, „richtingloos", waaraan de studentenverenigingen, die „bijna alleen recreatie" beoogden weinig of niets meer konden doen. Wellicht herinnert een enkele zich nog, dat wijzelf ongeveer hetzelfde al een jaar geleden in ons blad van 4 September 1943 schreven. Dat was toen Fagginger Auer hier was met zijn Plan.

Het georganiseerde studentenleven was verlamd door het sectarisme, zo zegt het stuk. De niet-georganiseerde studenten, de nihilisten, zoals men ze noemt, stonden buiten alles. Vele studenten gevoelden dit allang vóór de oorlog, zowel de corps-leden als de nihilisten.

Elkeen die het Nederlandse studentenleven kent, zal het in hoofdzaken met het document eens zijn, hoewel het over het geheel misschien een weinig generaliseert. Wel is het waar, dat van het classieke ideaal dat Newman eens schetste van de universiteit weinig meer over was. Newman zeide:

„Its art is the art of social life, and its end is fitness for the world. It neither confines its views to particular professions on the one hand, nor creates heroes or inspires genius on the other... a university training is the great ordinary means to a great but ordinary end; it aims at raising the intellectual tone of society, at cultivating the public mind, at purifying the national taste...... at giving enlargement and sobriety to the ideas of the age, at facilitating the exercise of political power and refining the intercourse of private life. It is the education which gives a man a clear conscious view of his own opinions and judgements...... It teaches him to see things as they are...... it prepares him to fill any post with credit and to master any subject with facility. It shows him how to accommodate himself to others, how to throw himself in their state of mind, how to bring before them his own...... He is at home in any post with credit and to ground with every class; he knows when to speak and when to be silent; he is able to converse, he is able to listen...... He has the repose of a mind which lives in itself while it lives in the world......"

Doel van het studentenleven.

Ontwikkelende opvoeding eer dan het inpompen van schoolse feiten, beschaving eer dan gemanierdheid is het doel der universiteit. Maar dit ideaal kan slechts bereikt worden, wanneer de universiteit werkelijk het toestromen van velen uit verscheidene oorden naar één middelpunt is; het moet de spheer zijn, die de maatschappelijke en culturele vorming bewerkt.

Het verloren gaan van het Latijn als wetenschapstaal is eeuwen geleden de eerste breuk in de universiteit geweest. Universiteiten werden nationale instituten, veelal onder politieke invloeden. Het ronddolen der geleerden kwam ten einde, omdat men hiertoe de talenkennis miste.

Het Latijn is verloren gegaan met de opkomst van de nationale staten.

De gebrekkige verkeersroutes werkten dit nog in de hand. Thans bestaan er geen afstanden meer, deze tweede wereldoorlog heeft zelfs oceaansafstanden opgeheven. Het ontbreken van een internationale taal — welke dan ook — zal zich gaan wreken en de moeilijkheid, die zich bij opleiding van onze jongelui voordoet is er op Curaçao reeds een symptoom van. Zeker is het een zwak punt in het documentaire rapport, dat het internationalisme te weinig beklemtoond wordt. En een goed, gezond internationalisme is de beste voedingsbodem voor warm nationalisme, dat dàn niet uit bekrompenheid, maar uit vergelijking met elders geboren wordt.

Te vroege specialisering bracht verenging.

In elk geval is er nu door taalverschil en nationalisering der universiteiten een wetenschappelijk provincialisme ontstaan. Later werd dit nog verscherpt door het indertijd door ons al genoemde en thans ook door het rapport gewraakte te vroeg invoeren der specialisatie, die het gevolg was van de noodzakelijkheid zo spoedig mogelijk een betaald baantje te kunnen bezetten. Niet dat het betaalde baantje erg is — integendeel: de arbeider is zijn loon waardig en het eerzaam beroep strekt den mens tot eer. Maar het feit, dat de universiteit daartoe de algemene opleidingsschool werd, heeft de universaliteit geschaad; zij werd een „zielloos instituut voor vakopleiding", zegt het rapport terecht.

In het ene land, en aan de ene universiteit, openbaarde zich dit meer dan elders, maar overal was iets ervan te vinden. De historische ontwikkeling en het provincialisme van de wetenschap heeft hier toe geleid.

Geen voldoende universaliteit.

Zodoende ontstond er ten aanzien van het begrip hoger onderwijs zelf een misvormd beeld. Een misvormd beeld, dat slechts de consequentie is van een misopvatting, die in vele kringen heeft veld gewonnen, toen de universiteit is begonnen af te zakken tot een soort verlengstuk van de school, waar men klaar gemaakt wordt voor een bepaald vak.

In feite is er van universaliteit in de academische vorming weinig of geen sprake meer. Het zijn gecombineerde specialistenscholen, waar de een voor het betaalde vak van dokter en de andere voor het betaalde vak van ingenieur en een derde voor het betaalde vak van wiskunde-leraar studeert, op een gemeenschappelijke basis welke het gymnasium en de h.b.s. is.

Het gymnasium en de h.b.s. geven zoals de stand van zaken thans is — of althans voor 1940 was, want hoe alles zich daarna ontwikkelde weten wij niet — de universele kennis-in-de-dop en later wordt die niet uitgebreid dan in de ene richting waarin men studeert. Wie scheikunde gaat studeren, loopt geen wijsbegeerte en wie letterkunde loopt laat de physica liggen.

„Een filosofisch-politiek pro-paedeuticum".

Dat wijsbegeerte de grondslag van alle wetenschap is, is men vergeten.

Het afgedrukte document vertoont in dit opzicht een verrassend beeld. Het vraagt voor de eerste jaars studenten een filosofisch-politiek propaedeuticum, waarna verder de gehele studietijd door filosofische disputen zullen worden gehouden. Wat hiermede precies bedoeld is kan men uit dit document, dat vanzelfsprekend niet in finesses treedt, niet opmaken. In elk geval hopen wij, dat hier dan een filosofisch stelsel bedoeld wordt, hetzij Thomistisch hetzij van Dooyeweerd, of nog een ander, maar in elk geval niet wat tot nu toe veelal aan de niet-confessionele universiteiten onder wijsbegeerte werd verstaan, nl. de geschiedenis der wijsbegeerte.

Aan een afgerond stelsel heeft men meer steun in het richtingvaste leven dan aan iets-van-alles.

Zoals de stand van zaken voor Mei 1940 was, zullen twee kameraden, die tezamen op het gymnasium gezeten hebben, maar waarvan de een in Delft is gaan studeren en de andere in de rechten te Leiden, tien jaren later geen andere gemeenschappelijke basis voor conversatie hebben, dan wat in feite is terug te voeren tot hun gymnasium-tijd, min of meer gerijpt door de toeneming van hun leeftijd en misschien iets uitgebreid door persoonlijke interesse. Met dankbaarheid herinnert men zich in dit verband hoe in de samenkomst in „De Gezelligheid" in September verleden jaar zowel Dr. Maal in zijn inleiding, als de Heren Van Erp en Stok bij de discussie er op gewezen hebben, dat dit juist de ruggegraat van universitaire — wij zouden nog liever zeggen: universele — vorming is.

Het plan van een Civitas Academica.

Wat toch is een universiteit? Het woord zelf duidt reeds aan, dat het wil zeggen een plaats, waar velen tezamen stromen, omdat universaliteit slechts verkregen wordt wanneer velen, professoren en studenten, van verscheiden aard en wetenschap tezamen studeren. Niet in debating clubs die thans het surrogaat der universaliteit moeten geven, maar in de studie zelve: het plan van een Civitas Academica uit het laatste deel van het rapport. Dit plan zal ieders instemming hebben, vooral van hen, die in andere landen de rijke vruchten ervan gezien en genoten hebben. In ons eigen land was zulk een samenleving tussen studenten onderling en intiem contact met de professoren, gelijk ook het rapport opmerkt, onmogelijk geworden voor de meeste studenten.

Het was nodig, dat zij hoe eer hoe liever hun ouders ontlasten van de zware financiële last, die aan de academische opleiding gepaard gaat. Het feit, dat de universiteit voor allen toegankelijk is, is uitnemend, maar dan moet er gelegenheid geschapen worden dat niemand meer aan een bepaald aantal jaren gebonden is, hetwelk de dood van universaliteit is. Ook moet niemand meer schooltje spelen door precies die colleges te lopen die voor het halen van zijn examens nodig zijn, maar hij moet universeel gevormd worden. En dat hij zich later specialisere op de basis van deze universele propaedeuse. Deze laatste ontbreekt aan onze specialisten maar al te zeer. Zal het politiek-filosofisch propaedeuticum gelijk voorgesteld in het rapport, hierin verbetering brengen? Wij hopen het, al zagen wij gaarne definities van „politiek" en „filosofisch".

Zoals het nu voor Mei 1940 was, werd het in plaats van de schepping van universele mensen het kweken van een intellectueel proletariaat, waarvan wij de producten maar al te dicht rondom ons zien.

Wat het rapport zegt was allang ieders gedachte.

Ongeveer een jaar geleden, toen Professor Fagginger Auer op Curaçao was, is het universiteitsprobleem ook al eens ter sprake gekomen in verband met het geopperde idee een universiteit op Curaçao te stichten. Uit wat toen omtrent de universiteit geschreven en gezegd is, bleek dat velen op Curaçao toen reeds dachten wat hun thans in een rapport uit bezet gebied wordt aangeboden. Het is verheugend te noemen, dat de naziemaatregelen, die de grondslag van ons Nederlands wetenschappelijk leven nl. het vrije onderzoek hebben willen aantasten, zodanige weerklank hebben gevonden, dat vrijwel alle studenten weigerden. Het rapport noemt de houding der professoren slapper. Uit de berichten, die omtrent de professoren naar Curaçao doordrongen, hadden wij deze indruk niet gekregen. Maar het is wel te verklaren, omdat in het teveel verpolitiekte Nederland — waar het rapport ook op wijst en dat zeker ten rechte, al moet men hier ook niet generaliseren — de professor geen onschendbare persoon meer was. Hij at voor een goed deel het brood van een organisatie, die hij niet tegen kon spreken. In dit verband herinnert men zich de pijnlijke discussies soms bij benoemingen, wanneer het niet ging over de qualiteiten der openlijk besproken personen, maar om hun politieke affiliatie, zoals in Amsterdam.

Toen de nazies het aldus ondermijnde wetenschappelijk prestige van de hoogleraren belaagden, lag het voor de hand dat zij bezweken. Ook is het te begrijpen, dat, gezien wat wij hierboven schreven en hetgeen het rapport inhoudt, de weerstand der studenten zelf vaak slechts „instinctief verzet tegen den bezetter zonder verdere bezinning" was. Er bestond slechts een basis van negatief verzet en eerst langzaam schijnt deze basis, althans naar wat wij erover horen, verbeterd te zijn.

Een verheven punt is zeker uit ons studentenleven November 1942, toen de Joden geweerd werden en ons studentenleven, waar het sectarisme anders hoogtij vierde, als één man opstond.

Uitwisseling.

Thans wil men geleerd door de jaren der bezetting, een betere toestand scheppen. Dat zal in zeker opzicht gemakkelijk gaan. Men beschikt over verse krachten. Ten dele ook moeilijk, omdat er enkele jaarklassen ontbreken en de hoogleraren dus geen assistenten en tijdige opvolgers kunnen erlangen. Uitwisseling met het buitenland, zoals door Fagginger Auer gepropageerd, lijkt ons een uitnemend idee om hierin verbetering te brengen. In de Verenigde Staten en in Zuid-Amerika doceren geleerden van naam.

De karaktervorming, veel belangrijker dan de kennisvergaarderij, wil men bevorderen door het oude stelsel van de Universiteitsstad, in het document Civitas Academica genoemd.

Dit stelsel wordt in het buitenland in verschillende universiteitssteden gevolgd. Het werkt uitnemend. Wel moet er natuurlijk voor gewaakt worden, dat zulk een stad niet een bijna uitsluitend voor recreatie bedoelde wijk worde. Het contact met de buitenwereld zij levendig en innig. De gespletenheid die tot nu toe het studentenleven bedreigde en vaak ook metterdaad aantastte, verdwijne.

De bestudeerde mens moet de ruggegraat der samenleving worden. En geen ruggegraat is denkbaar zonder merg. Zo zal ook onze intellectuele ruggegraat niet voos moeten zijn, maar het levensmerg des geloofs moeten hebben. Men vergeet dat het o.a. het verlies van het geloof is geweest, dat de universiteiten heeft geprofaniseerd. Men vergeet, dat het het geloof is, dat zoutend werkt. Ook op den mens aan de universiteit. Een bestudeerd mens, wiens karakter niet gevormd is, is een gevaar voor de samenleving. De universiteit „aims at raising the intellectual tone of society, at cultivating the public mind, at purifying the national taste" — aan al deze dingen was een hevig tekort in ons land. Uit dit document blijkt, dat de kiemen ervan nog leefden. Laten wij allen het onze doen ervoor te zorgen, dat zij uitbotten opdat deze opvoeding weer „gives a man a clear conscious view of his own opinions and judgements......"



Geallieerde strijdkrachten ruimen weerstandsgroepen op in Ubach (Duitsland), waaronder deze Duitse burgers. Er zijn vrouwen bij, die automatische pistolen bij zich hadden, toen zij gevangen genomen werden. Zij lopen door de Adolf Hitler Plaza op weg naar een gevangenenkamp.



Mannen van de Raf vatten Duitsgezinde Hellenen ergens in Hellas, volgens het onderschrift van deze officiële Britse foto.

Het hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken.

Gelet op:

artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 No. 44) zooals bekrachtigd bij landsverordening den 21sten Augustus 1942 (P.B. 1942 No. 161 en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij besluit van den 5den September 1944 (P.B. 1944 No. 155);

Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie den Gouverneur bij Gouvernementsbeschikking van den 5den Juni 1944 No. 2759;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

I. Aan artikel I onder A van de Beschikking van het Hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken van den 8sten September 1944 No. 2306 worden 3 leden toegevoegd, luidende als volgt:

35.	**PLIUMVEE**			
	Slachtkippen,	per ½ kg levend gewogen	f	0.90
	Eenden, Ganzen en Kalkoenen, per ½ kg levend gewogen		,,	1.—
35.	**PLUIMVEE**			
	Kippen	per ½ kg.	,,	1.25
37.	**KAAS, alle soorten**	per 100 gram uitgesneden	,,	0.25
		per ½ kg	,,	1.—

II. Te bepalen, dat deze Beschikking in werking treedt op den dag na dien zijner bekendmaking in de plaatselijke bladen.

Het Hoofd voornoemd
J, H. VAN BOVEN.